

نظر سنجی حزب اتحاد ملت پیرامون

نگرش‌های سیاسی مردم ایران

تهیه شده توسط:

«کمیته انتخابات / کارگروه پژوهش»

اسفند ۱۳۹۶

چکیده نتایج

- داده‌های این تحقیق بعد از اعتراضات دی‌ماه جمع‌آوری شده‌اند و از این رو می‌توان با بررسی این یافته‌ها به تصویری نزدیک به واقعیت از جامعه‌ی ایرانی پس از اعتراضات دی‌ماه دست یافت.
- ۶۶ درصد از پاسخگویان *اصلاحات تدریجی و گام به گام* را به *تغییرات سریع و یکباره* ترجیح می‌دهند.
- ۴۵ درصد پاسخگویان در دسته‌ی *بی‌طرف‌ها یا غیروفادارها* قرار می‌گیرند. منظور از غیروفادارها افرادی‌اند که انتخاب‌هایشان در مقاطع مختلف و در زمینه‌های مختلف، به‌طور کامل تابع هیچ‌کدام از گرایش سیاسی شناخته شده نیست. اصلاح‌طلب‌ها ۲۲ درصد و اصولگراها ۱۹ درصد جامعه را تشکیل می‌دهد. نکته تأمل‌برانگیز اینجاست که برخلاف تحلیل‌های ارائه شده در خصوص تمایل فزاینده مردم به سمت سلطنت‌طلبان، تنها کمتر از ۱ درصد از مردم چنین گرایشی دارند.
- حدود دو سوم پاسخگویان، *بیکاری* را یکی از سه مشکل عمده کشور می‌دانند (سوال باز و سه‌پاسخی).
- بیش از نیمی از پاسخگویان معتقدند که وضعیت *بهداشت و سلامت و اینترنت و فضای مجازی* نسبت به سال ۹۲ (قبل از شروع فعالیت دولت روحانی) بهتر شده است. از طرفی بیش از نیمی از پاسخگویان نیز معتقدند که وضعیت *اشتغال* نسبت به سال ۹۲ بدتر شده است.
- حدود نیمی از پاسخگویان از عملکرد کلی دولت ناراضی هستند. تنها ۱۵ درصد از پاسخگویان از عملکرد دولت اعلام رضایت کرده‌اند. البته ۳۶ درصد نیز میزان رضایتشان از عملکرد کلی دولت را بینابین اعلام کرده‌اند.
- تنها ۷ درصد از مردم به بهبود وضعیت کشور در یک سال آینده امیدوارند.
- آقای *خامنه‌ای* و آقای *خاتمی* بیشترین مقبولیت را در بین مردم دارند. ۲۷ درصد از پاسخگویان آیت‌الله خامنه‌ای را به‌عنوان یکی از سه شخصیت سیاسی ایرانی زنده مورد قبول‌شان اعلام کرده‌اند.
- حدود یک چهارم از پاسخگویان، آقای *رئیس‌ی* را مناسب‌ترین گزینه برای ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ اعلام کرده‌اند (سوال باز و تک‌پاسخی).
- تنها یک پنجم از پاسخگویان معتقدند زنان نباید حق ورود به استادیوم‌ها را داشته باشند.
- کمتر از یک چهارم از پاسخگویان حق انتخاب آزادانه پوشش را قبول ندارند.

مقدمه

گزارش پیش رو، حاوی نتایج فاز نخست نظرسنجی‌های حزب اتحاد ملت پیرامون نگرش‌های سیاسی مردم ایران است که در زمستان سال ۹۶ انجام شده است. بخش میدانی این نظرسنجی از اواخر بهمن تا اواسط اسفند ۹۶ و در شهرهای مختلف ۱۲ استان کشور اجرا شده است. در واقع داده‌های این تحقیق بعد از اعتراضات دی‌ماه جمع‌آوری شده‌اند و از این رو می‌توان با بررسی این یافته‌ها به تصویری نزدیک به واقعیت از جامعه‌ی ایرانی پس از اعتراضات دی‌ماه دست یافت.

روش انجام مصاحبه‌ها به صورت رو در رو با کمک کامپیوتر (CAPI) بوده است. بدین صورت که قبل از شروع فاز میدانی، پرسشنامه روی صفحه وب بارگذاری شده بود و پرسشگر در مکان‌های عمومی با پاسخگو مصاحبه می‌کرد و پاسخ‌ها را از طریق موبایل یا تبلت متصل به اینترنت، در فرم نظرسنجی ثبت می‌کرد.

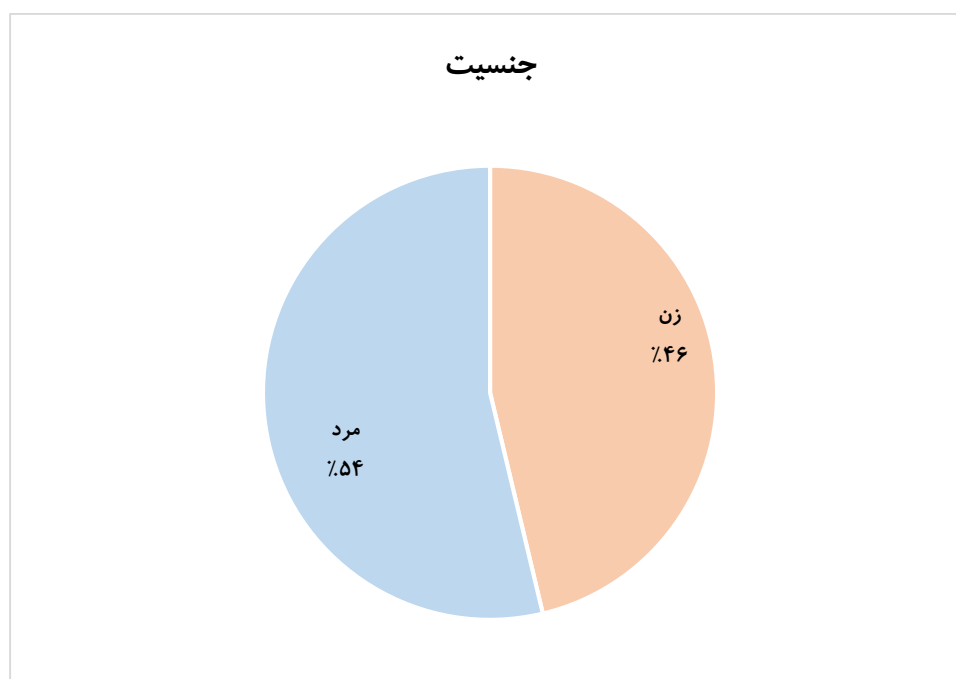
برای آنکه بتوانیم یافته‌های تحقیق را با اطمینانی نسبی به کل جامعه تعمیم دهیم، انتخاب پاسخگویان به صورت ترکیبی از نمونه‌گیری خوشه‌ای و نمونه‌گیری سهمیه‌ای انجام شد. تخصیص سهمیه‌های جمعیت‌شناختی متناسب با نتایج سرشماری سال ۱۳۹۵ انجام گرفت. حجم نمونه این نظرسنجی ۲۵۵۵ نفر است.

ابتدا مشخصات نمونه مورد بررسی را مرور می‌کنیم.

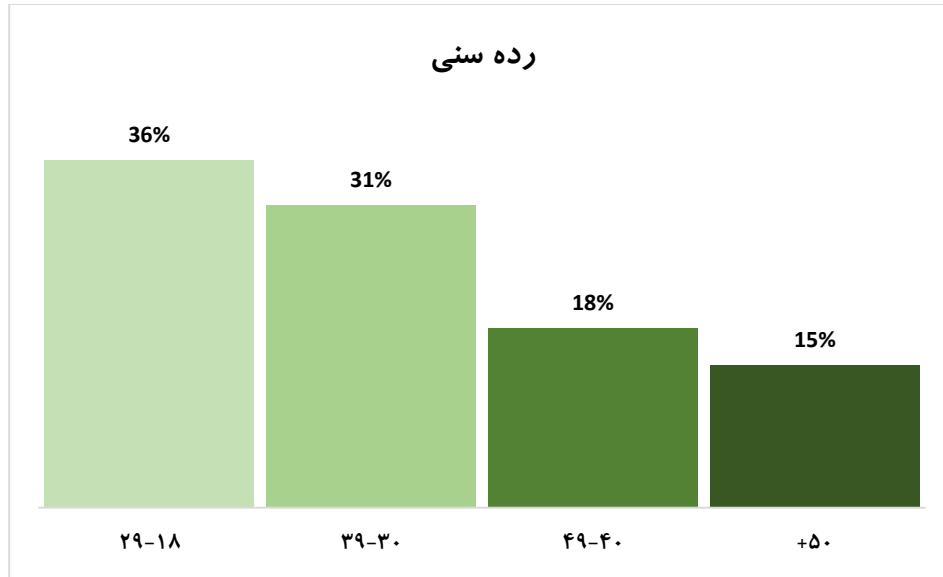
مشخصات نمونه

ابتدا متغیرهای جمعیت‌شناختی و زمینه‌ای این نظرسنجی را مرور می‌کنیم.

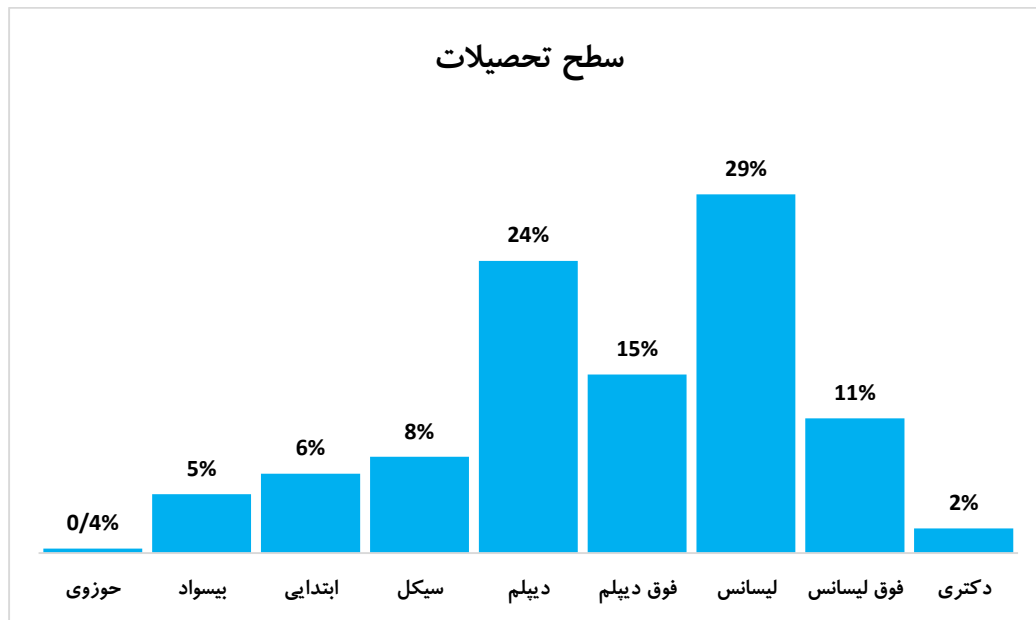
نسبت زنان به مردان ۴۶ به ۵۴ است. طبق نتایج سرشماری سال ۱۳۹۵، این نسبت ۴۹ به ۵۱ است.

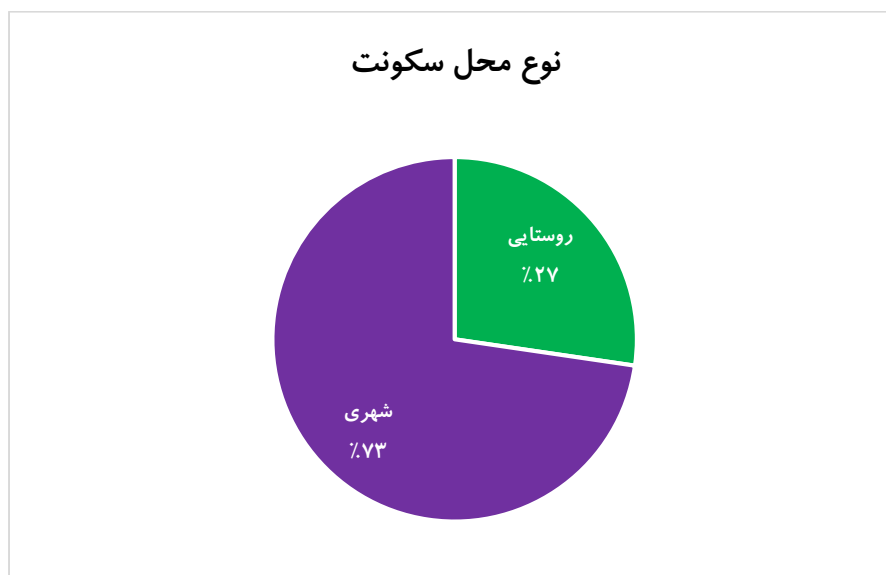
رده‌های سنی ۱۸-۲۹ ، ۳۰-۳۹ ، ۴۰-۴۹ و ۵۰ سال به بالا به ترتیب ۱۵ ، ۳۱ ، ۳۶ ، ۱۸ و ۱۵ درصد نمونه را تشکیل می‌دهند. این نسبت در جامعه ایران (جمعیت ۱۸ سال به بالا) به ترتیب ۱۹ ، ۲۹ ، ۳۱ و ۲۱ درصد است.

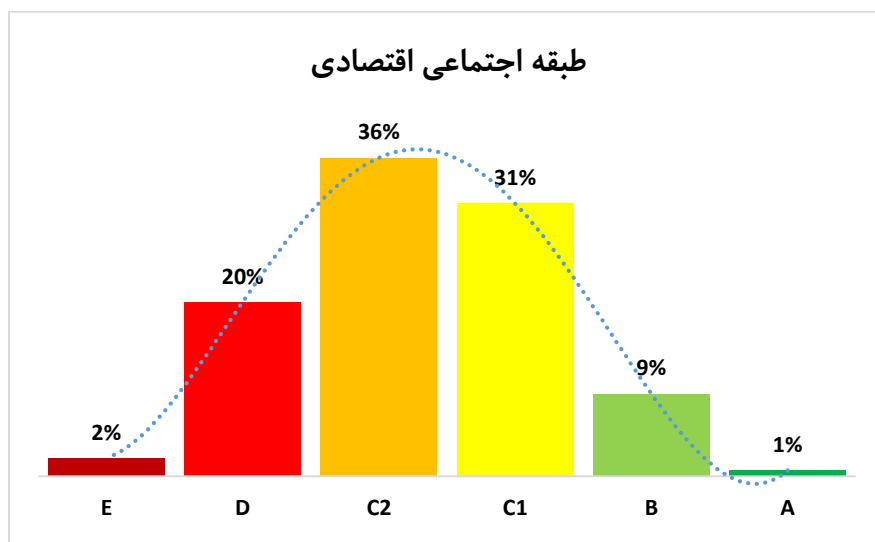
در این نمودار نیز توزیع متغیر سطح تحصیلات مشاهده می‌شود. طبق نتایج سایر پژوهش‌ها این متغیر نیز در نمونه‌ی مورد بررسی، توزیعی تقریباً مشابه جامعه آماری دارد.

۲۷ درصد پاسخگویان ساکن مناطق روستایی کشور هستند. این نسبت در جامعه ۲۶ درصد است.

شاخص طبقه اجتماعی - اقتصادی با توجه به پاسخ‌هایی که پاسخگویان به ۶ سوال مربوط به تحصیلات، نوع محل سکونت، شغل، تعداد اعضای خانوار، وضعیت مالکیت منزل و هزینه‌های خانوار داده‌اند محاسبه شده است. می‌دانیم که در یک توزیع نرمال انتظار می‌رود ۶۸ درصد نمونه در دو بخش وسط (C1 و C2) قرار بگیرند. اما هر کشور یا هر جامعه‌ای بنا به توزیع سرمایه‌های اجتماعی و اقتصادی، توزیع متفاوتی برای متغیر طبقه اجتماعی - اقتصادی یا SEC دارد.

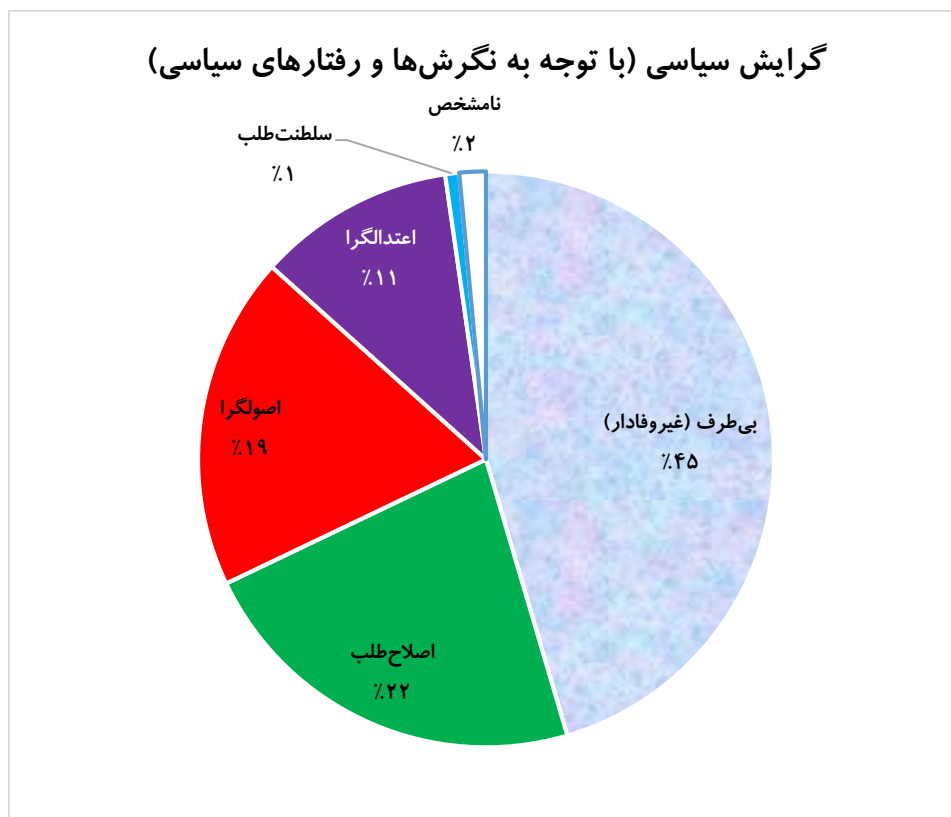
در ادامه، مهم‌ترین نتایج این نظرسنجی را مرور می‌کنیم.

یافته‌های تحقیق

با در کنار هم قرار دادن پاسخ‌هایی که پاسخگویان به چند سوال مختلف داده‌اند (شخصیت‌های سیاسی مورد قبول، بهترین گزینه برای انتخابات بعدی، رأی در انتخابات گذشته، نگرش در خصوص مناقشات سیاسی مختلف) مشخص شد که ۴۵ درصد پاسخگویان در دسته‌ی **بی‌طرف‌ها یا غیروفادارها** قرار می‌گیرند. منظور از غیروفادارها افرادی‌اند که انتخاب‌هایشان در مقاطع مختلف و در زمینه‌های مختلف، به‌طور کامل تابع هیچ‌کدام از گرایش سیاسی شناخته شده نیست.

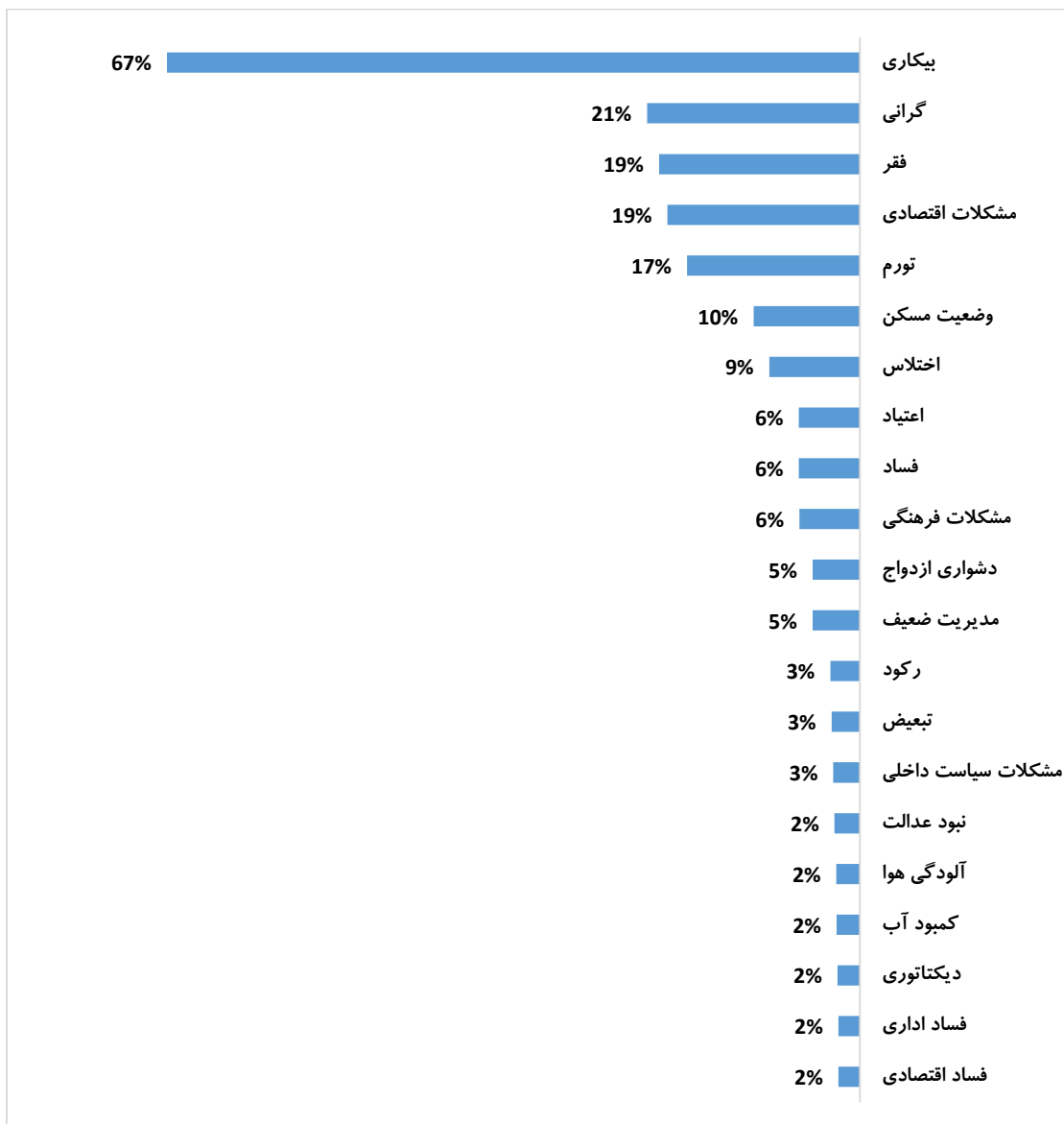
با توجه به یافته‌های این تحقیق، اصلاح‌طلب‌ها ۲۲ درصد و اصولگراها ۱۹ درصد جامعه را تشکیل می‌دهد. نکته تأمل‌برانگیز اینجاست که برخلاف تحلیل‌های ارائه شده در خصوص تمایل فزاینده مردم به سمت سلطنت‌طلبان، تنها کمتر از ۱ درصد از مردم چنین گرایشی دارند.

همچنین سهم کمتر سه گرایش اصلاح‌طلب، اصولگرا و اعتدال‌گرا در مقایسه با سهم بی‌طرف‌ها به این معنا نیست که اگر در مقطع زمانی فعلی انتخاباتی برگزار شود، مثلاً اصلاح‌طلب‌ها ۲۲ درصد رأی خواهند آورد. چرا که اولاً بخشی از جامعه در انتخابات شرکت نمی‌کنند و این منجر به بالا رفتن سهم هر جریان از صندوق رأی می‌شود و از آن مهمتر اینکه بی‌طرف‌ها (غیروفادارها) معمولاً آرای خود را به نفع یکی از جریان‌های سیاسی در صندوق می‌ریزند. تجربه دوره‌های اخیر انتخابات نشان داده است که بی‌طرف‌ها بیشتر مستعدند که به نفع اصلاح‌طلب‌ها و یا اعتدال‌گرایان رأی دهند. اما این رفتار الزاماً همواره تکرار نمی‌شود. به‌عنوان مثال در سال ۸۴ این بخش از جامعه رفتار متفاوتی از خود نشان دادند.

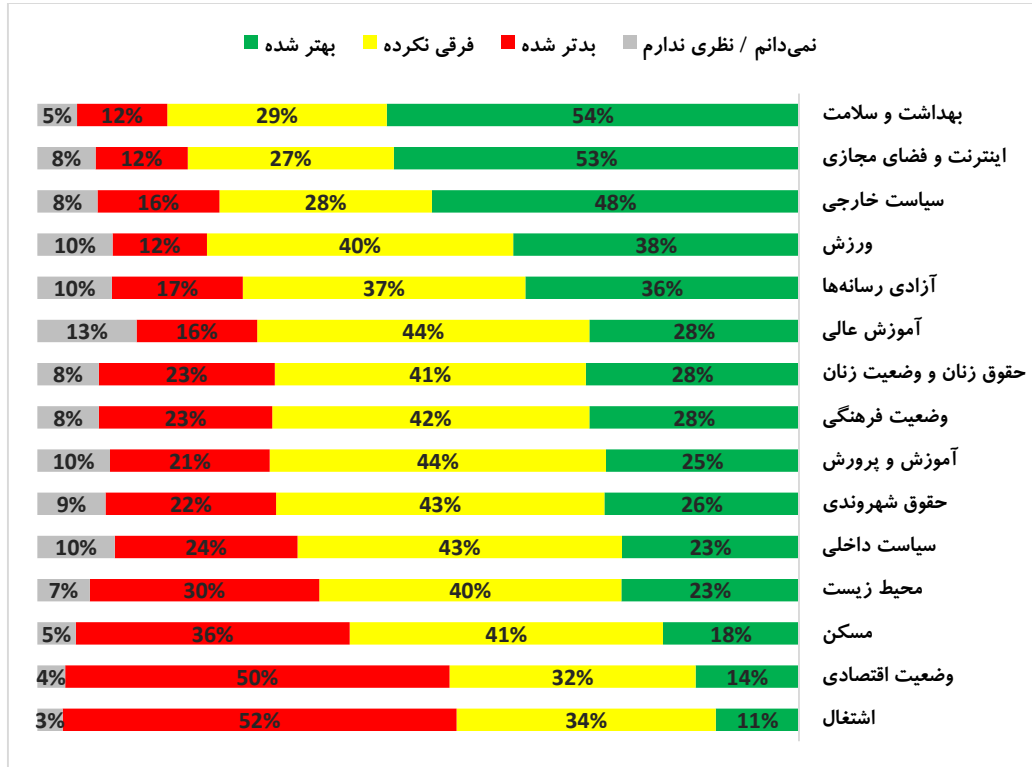
مهمترین مشکلات کشور

حدود دو سوم پاسخگویان، بیکاری را یکی از سه مشکل عمده کشور می‌دانند. این سوال به صورت باز پرسیده شده است. همچنین لازم به توضیح است که بعضی از پاسخها به لحاظ معنایی با یکدیگر همپوشانی دارند. با این حال، تفکیک آنها از یکدیگر کمک می‌کند تا بدانیم خود پاسخگویان چه تعبیری برای مشکلات کشور به کار می‌برند.

ارزیابی وضعیت فعلی نسبت به سال ۹۲

بیش از نیمی از پاسخگویان معتقدند که وضعیت **بهداشت و سلامت** و **اینترنت و فضای مجازی** نسبت به سال ۹۲ (قبل از شروع فعالیت دولت روحانی) بهتر شده است. از طرفی بیش از نیمی از پاسخگویان نیز معتقدند که وضعیت **اشتغال** نسبت به سال ۹۲ بدتر شده است.

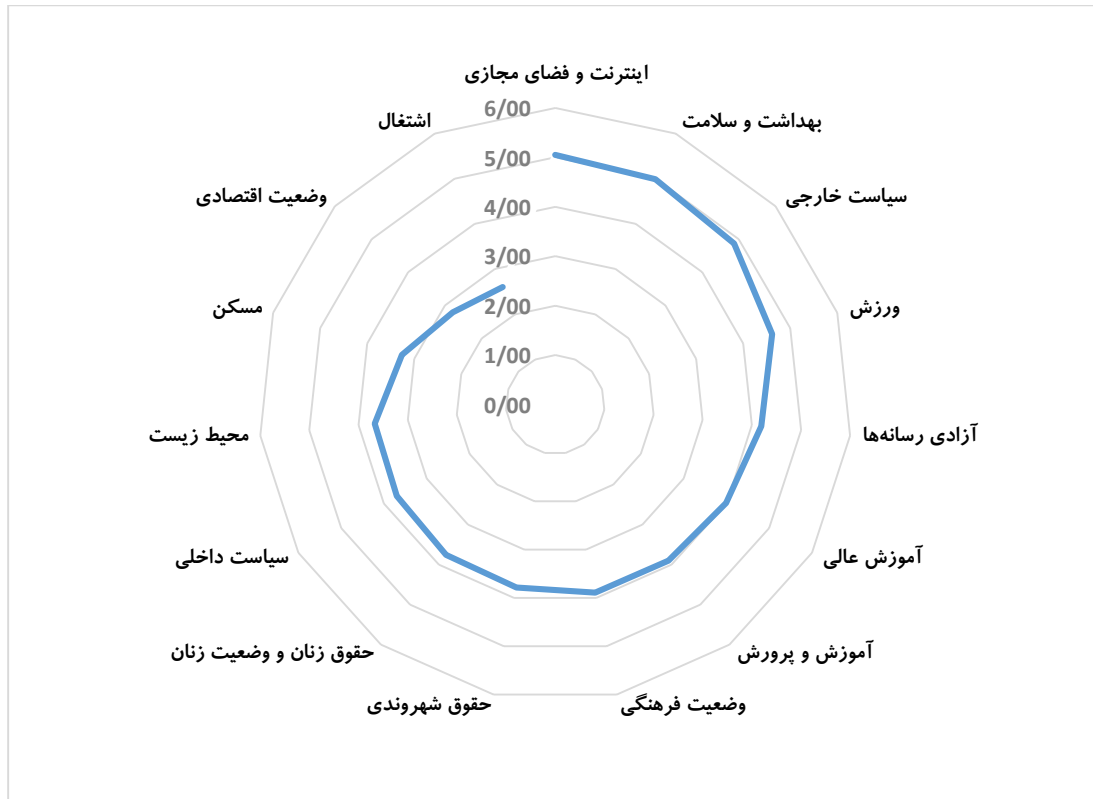
بیشترین تنوع پاسخ‌ها در خصوص عملکرد دولت در خصوص **محیط زیست** مشاهده می‌شود. به نظر می‌رسد نوع محل سکونت عامل مهمی در شکل‌گیری ارزیابی مردم در این زمینه است.

دامنه تغییرات	SEC		نوع محل سکونت		تحصیلات		رده سنی		جنسیت		کل	تفاضل ارزیابی مثبت از ارزیابی منفی
	C2DE	ABC ۱	شهری	روستایی	باین‌تر از لیسانس لیسانس و بالاتر	۳۶+	۱۸-۳۵	مرد	زن			
۱۲٪	۳۷٪	۴۹٪	۴۰٪	۴۷٪	۴۶٪	۳۹٪	۴۱٪	۴۳٪	۴۲٪	۴۳٪	۴۲٪	بهداشت و سلامت
۱۴٪	۳۵٪	۴۹٪	۴۳٪	۳۸٪	۴۸٪	۳۶٪	۳۷٪	۴۴٪	۴۱٪	۴۱٪	۴۱٪	اینترنت و فضای مجازی
۱۸٪	↓ ۲۵٪	↑ ۴۲٪	→ ۳۲٪	→ ۳۳٪	→ ۳۸٪	→ ۲۸٪	→ ۳۱٪	→ ۳۳٪	→ ۳۱٪	→ ۳۳٪	۳۲٪	سیاست خارجی
۱۴٪	۲۴٪	۲۸٪	۲۱٪	۳۶٪	۲۱٪	۲۸٪	۲۵٪	۲۵٪	۲۳٪	۲۷٪	۲۵٪	ورزش
۸٪	۱۷٪	۲۰٪	۱۸٪	۲۳٪	۲۳٪	۱۵٪	۱۶٪	۲۱٪	۱۷٪	۲۰٪	۱۹٪	آزادی رسانه‌ها
۱۴٪	۱۰٪	۱۱٪	۸٪	۲۰٪	۷٪	۱۵٪	۹٪	۱۴٪	۱۰٪	۱۳٪	۱۲٪	آموزش عالی
۹٪	۳٪	۶٪	۳٪	۱۱٪	۸٪	۳٪	۲٪	۷٪	۳٪	۷٪	۵٪	حقوق زنان و وضعیت زنان
۱۶٪	→ ۴٪	→ ۷٪	↓ ۰٪	↑ ۱۷٪	→ ۷٪	↓ ۳٪	↓ ۲٪	→ ۸٪	↓ ۳٪	→ ۷٪	۵٪	وضعیت فرهنگی
۲۳٪	→ ۷٪	↓ -۱٪	↓ -۳٪	↑ ۲۱٪	↓ -۲٪	→ ۹٪	↓ -۱٪	→ ۹٪	↓ ۲٪	→ ۷٪	۴٪	آموزش و پرورش
۱۰٪	۲٪	۵٪	۰٪	۱۱٪	۵٪	۲٪	۲٪	۴٪	۲٪	۵٪	۳٪	حقوق شهروندی
۱۷٪	→ -۲٪	→ -۱٪	↓ -۵٪	↑ ۱۲٪	↓ -۴٪	→ ۱٪	→ -۲٪	→ ۰٪	↓ -۴٪	→ ۲٪	-۱٪	سیاست داخلی
۲۵٪	→ -۵٪	↓ -۱۱٪	↓ -۱۴٪	↑ ۱۱٪	↓ -۱۲٪	→ -۳٪	→ -۸٪	→ -۶٪	↓ -۱۱٪	→ -۳٪	-۷٪	محیط زیست
۲۳٪	→ -۱۶٪	→ -۱۹٪	↓ -۲۴٪	↑ -۳٪	→ -۱۸٪	→ -۱۸٪	↓ -۲۱٪	→ -۱۶٪	↓ -۲۱٪	→ -۱۵٪	-۱۸٪	مسکن
۹٪	-۳۹٪	-۳۷٪	-۳۹٪	-۳۱٪	-۳۴٪	-۴۰٪	-۳۹٪	-۳۶٪	-۳۹٪	-۳۵٪	-۳۷٪	وضعیت اقتصادی
۱۲٪	-۴۲٪	-۴۱٪	-۴۴٪	-۳۲٪	-۴۰٪	-۴۱٪	-۴۱٪	-۴۰٪	-۴۴٪	-۳۸٪	-۴۱٪	اشتغال

ارزیابی عملکرد دولت در حوزه‌های مختلف (از ۰ تا ۱۰)

میانگین نمره پاسخگویان به عملکرد دولت در زمینه اشتغال، ۲,۶ (از ۱۰) است! توضیح اینکه هر کجای خط آبی که در لایه‌های بیرونی دایره قرار بگیرد (مثل **اینترنت و فضای مجازی**)، نشان‌دهنده رضایت بیشتر از عملکرد دولت است.

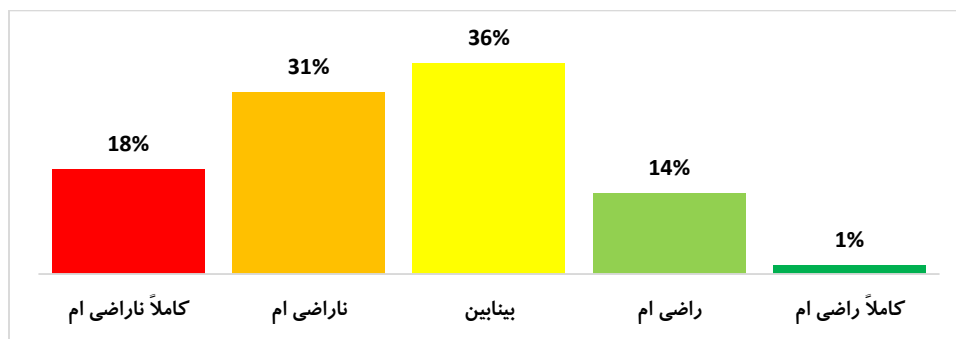

در این جدول نیز مشاهده می‌شود که ارزیابی مردم از عملکرد دولت در زمینه محیط زیست دارای بیشترین پراکندگی است. به طوری که شهری‌ها به طور چشمگیری نارضایتی بیشتری از عملکرد دولت در حوزه محیط زیست دارند. علت این تفاوت مستلزم بررسی‌های بیشتر است.

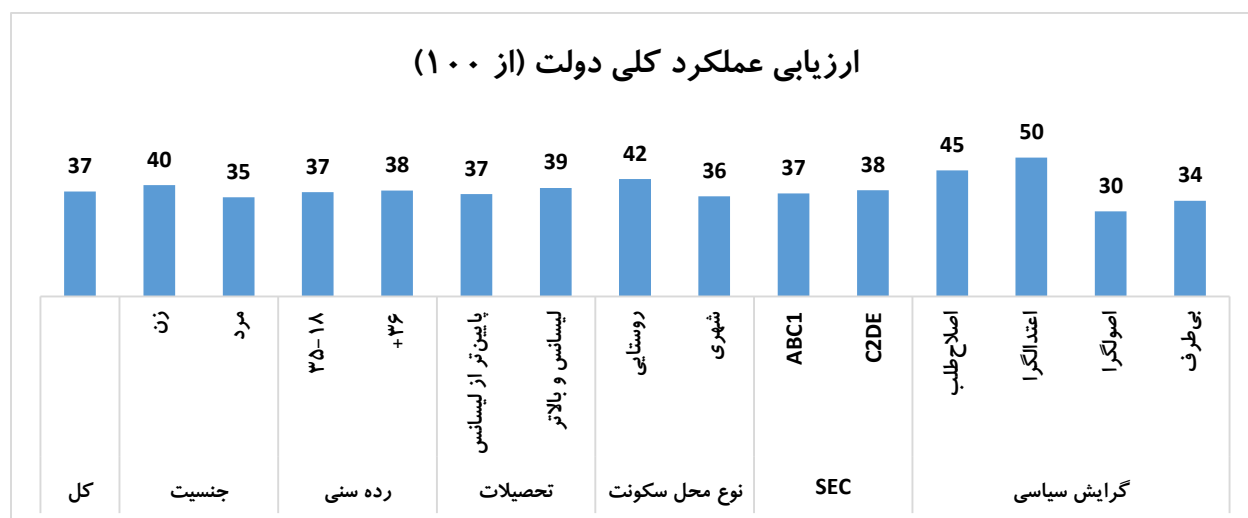
دامنه تغییرات	SEC		نوع محل سکونت		تحصیلات		رده سنی		جنسیت		کل	ارزیابی عملکرد دولت در حوزه‌های مختلف (از ۰ تا ۱۰)
	C2DE	ABC1	شهری	روستایی	بالاتر از لیسانس لیسانس و بالاتر	پایین‌تر از لیسانس لیسانس و بالاتر	۳۶+	۱۸-۳۵	مرد	زن		
۰.۵۳	↓ ۴.۸۳	↑ ۵.۳۶	↔ ۵.۱۰	↓ ۴.۹۱	↔ ۵.۱۷	↔ ۴.۹۵	↔ ۴.۹۹	↔ ۵.۰۹	↔ ۵.۰۰	↔ ۵.۰۹	۵.۰۵	اینترنت و فضای مجازی
۰.۴۷	۴.۸۰	۵.۲۶	۴.۸۸	۵.۲۷	۵.۱۲	۴.۸۷	۵.۰۵	۴.۹۶	۵.۰۳	۴.۹۴	۴.۹۹	بهداشت و سلامت
۰.۶۴	↓ ۴.۶۱	↑ ۵.۲۵	↔ ۴.۸۸	↔ ۴.۸۵	↔ ۵.۱۰	↓ ۴.۷۲	↔ ۴.۹۳	↔ ۴.۸۴	↔ ۴.۸۴	↔ ۴.۹۰	۴.۸۷	سیاست خارجی
۰.۴۱	۴.۶۰	۴.۶۹	۴.۵۵	۴.۸۰	۴.۳۹	۴.۷۸	۴.۶۶	۴.۶۱	۴.۵۶	۴.۶۷	۴.۶۲	ورزش
۰.۲۷	۴.۰۸	۴.۳۰	۴.۱۳	۴.۳۵	۴.۲۵	۴.۱۳	۴.۲۰	۴.۲۱	۴.۱۱	۴.۲۸	۴.۱۹	آزادی رسانه‌ها
۰.۵۱	↔ ۴.۰۲	↓ ۳.۹۵	↓ ۳.۸۵	↑ ۴.۳۷	↓ ۳.۸۹	↔ ۴.۰۷	↓ ۳.۹۳	↔ ۴.۰۶	↓ ۳.۹۰	↔ ۴.۱۰	۳.۹۹	آموزش عالی
۰.۶۹	↔ ۳.۹۸	↔ ۳.۷۸	↓ ۳.۷۵	↑ ۴.۳۳	↓ ۳.۶۴	↔ ۴.۰۸	↔ ۳.۸۶	↔ ۳.۹۷	↔ ۳.۸۰	↔ ۴.۰۲	۳.۹۰	آموزش و پرورش
۰.۵۵	↓ ۳.۸۱	↔ ۳.۹۴	↓ ۳.۷۵	↑ ۴.۳۰	↔ ۳.۸۷	↔ ۳.۸۸	↓ ۳.۸۲	↔ ۳.۹۷	↓ ۳.۸۵	↔ ۳.۹۳	۳.۸۹	وضعیت فرهنگی
۰.۲۸	۳.۶۷	۳.۸۸	۳.۶۸	۴.۰۶	۳.۸۲	۳.۷۴	۳.۷۹	۳.۸۰	۳.۷۱	۳.۸۷	۳.۷۸	حقوق شهروندی
۰.۳۵	۳.۶۷	۳.۸۴	۳.۶۶	۴.۰۲	۳.۸۳	۳.۶۹	۳.۷۱	۳.۸۲	۳.۷۵	۳.۷۷	۳.۷۶	حقوق زنان و وضعیت زنان
۰.۴۸	۳.۷۲	۳.۶۵	۳.۵۸	۴.۰۴	۳.۵۶	۳.۸۰	۳.۷۱	۳.۷۳	۳.۵۷	۳.۸۶	۳.۷۰	سیاست داخلی
۰.۷۸	↔ ۳.۸۰	↓ ۳.۴۸	↓ ۳.۴۶	↑ ۴.۲۴	↓ ۳.۴۸	↔ ۳.۸۲	↔ ۳.۶۸	↔ ۳.۷۰	↓ ۳.۵۶	↔ ۳.۸۰	۳.۶۷	محیط زیست
۰.۶۷	↔ ۳.۳۱	↔ ۳.۲۳	↓ ۳.۰۸	↑ ۳.۷۵	↓ ۳.۲۱	↔ ۳.۳۱	↔ ۳.۲۴	↔ ۳.۳۲	↓ ۳.۲۰	↔ ۳.۳۴	۳.۲۶	مسکن
۰.۴۳	۲.۷۶	۲.۷۵	۲.۶۷	۳.۱۰	۲.۸۳	۲.۷۵	۲.۸۰	۲.۷۹	۲.۶۸	۲.۹۰	۲.۷۸	وضعیت اقتصادی
۰.۶۰	↔ ۲.۶۵	↓ ۲.۴۸	↓ ۲.۴۴	↑ ۳.۰۴	↔ ۲.۵۷	↔ ۲.۶۲	↔ ۲.۶۲	↔ ۲.۶۲	↓ ۲.۴۵	↔ ۲.۷۸	۲.۶۰	اشتغال

میزان رضایت کلی از عملکرد دولت

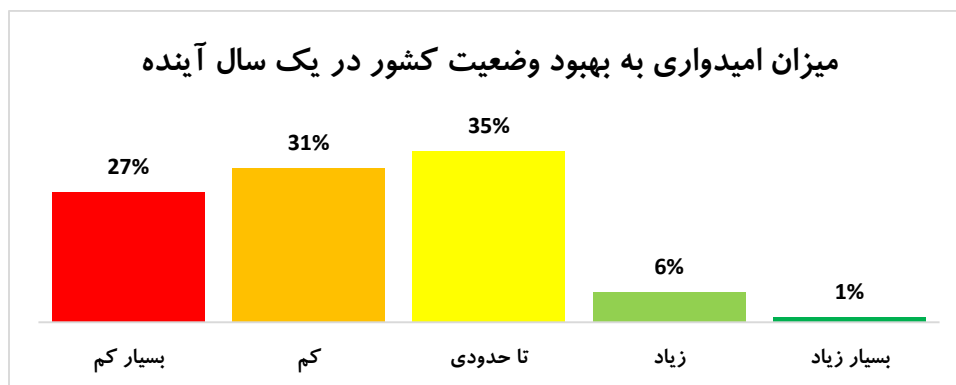
حدود نیمی از پاسخگویان از عملکرد کلی دولت ناراضی هستند. تنها ۱۵ درصد از پاسخگویان از عملکرد دولت اعلام رضایت کرده‌اند. البته ۳۶ درصد نیز میزان رضایتشان از عملکرد کلی دولت را بینابین اعلام کرده‌اند.

در بین گرایش‌های سیاسی، اصولگراها کمترین میزان رضایت از عملکرد دولت را دارند.

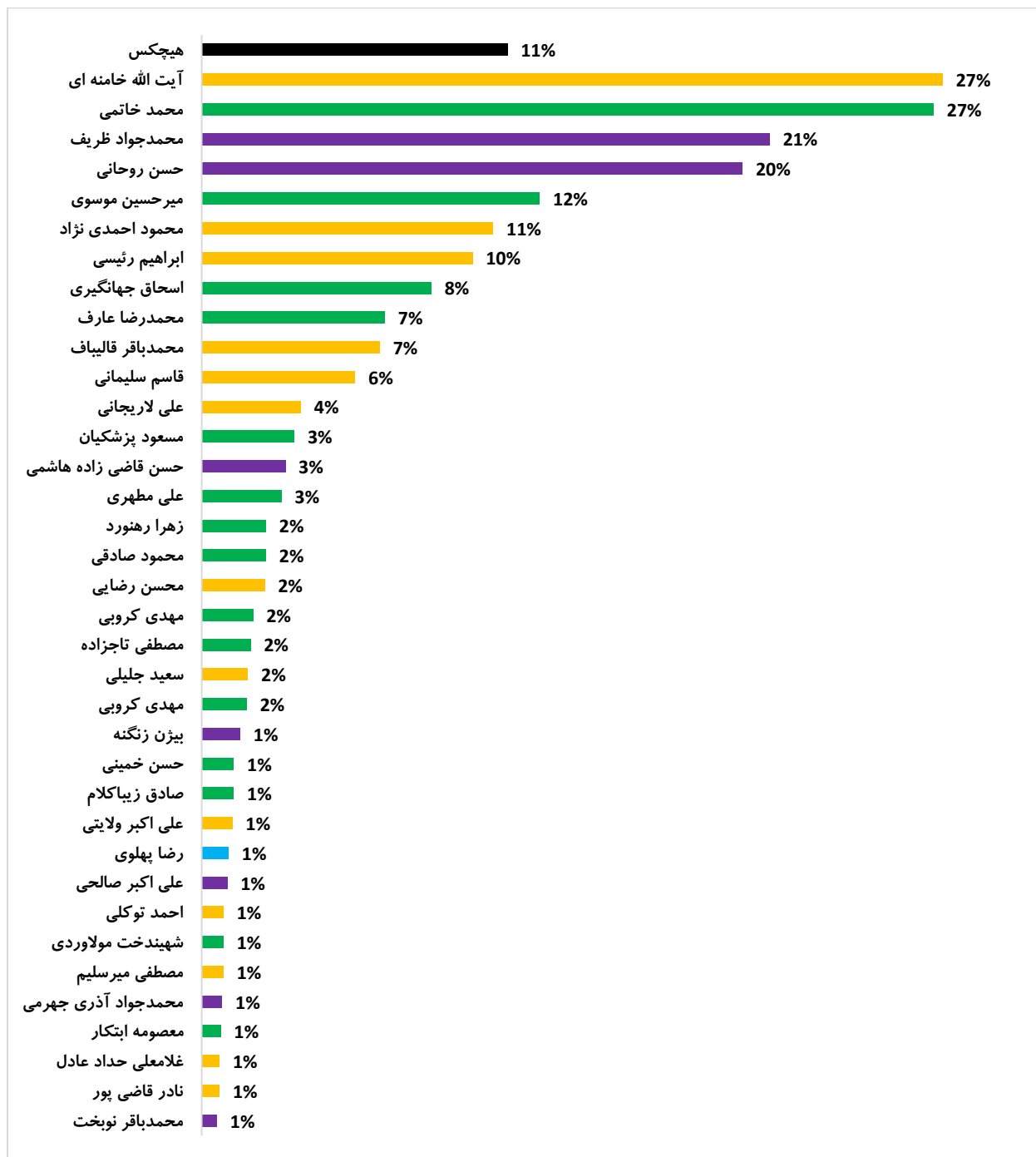

تنها ۷ درصد از مردم به بهبود وضعیت کشور در یک سال آینده امیدوارند (از این رو مسئولیت سنگینی متوجه اصلاح‌طلبان و سایر جریان‌های دلسوز کشور است تا برای مواجهه با این یأس عمومی چاره‌اندیشی کنند).

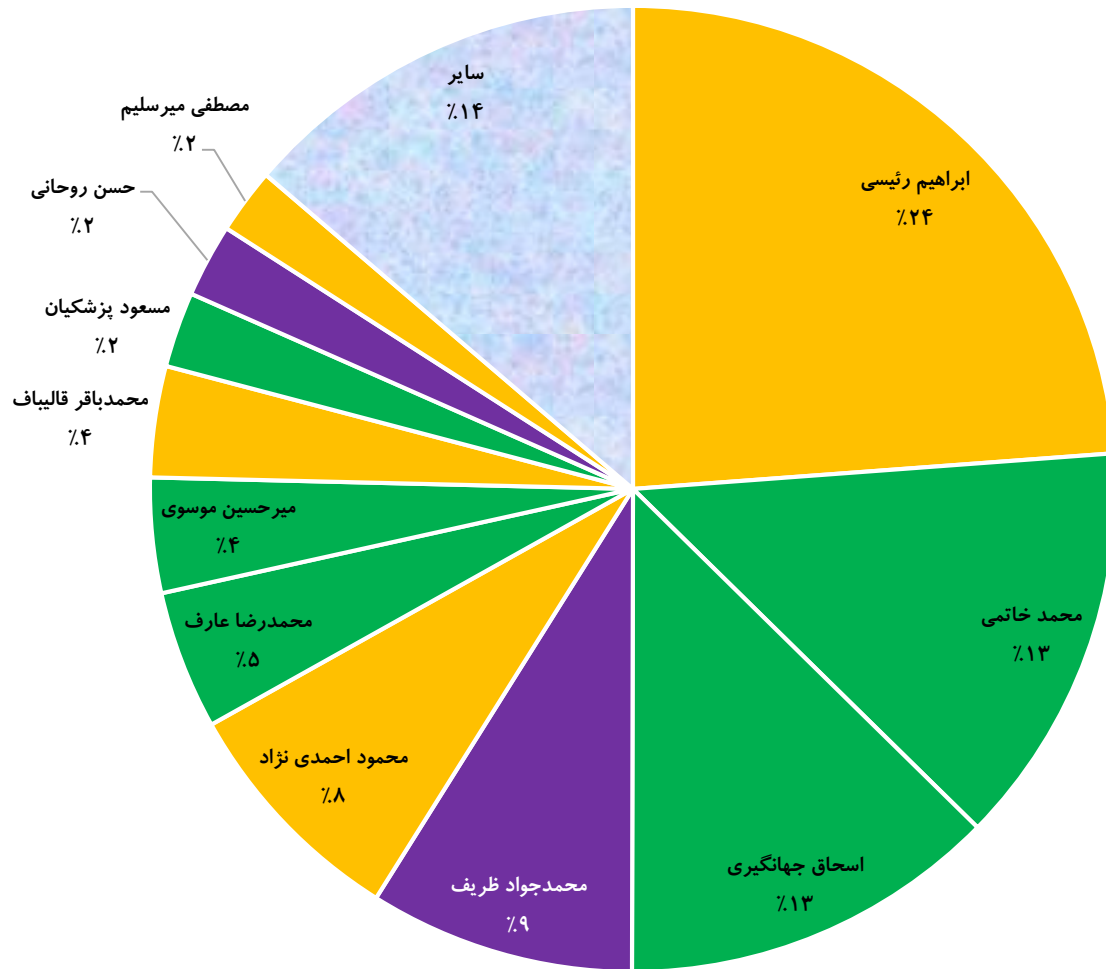
شخصیت سیاسی مورد قبول (تا سه پاسخ)

آقای خامنه‌ای و آقای خاتمی بیشترین مقبولیت را در بین مردم دارند. ۲۷ درصد از پاسخگویان آیت‌الله خامنه‌ای را به‌عنوان یکی از سه شخصیت سیاسی ایرانی زنده مورد قبول‌شان اعلام کرده‌اند.

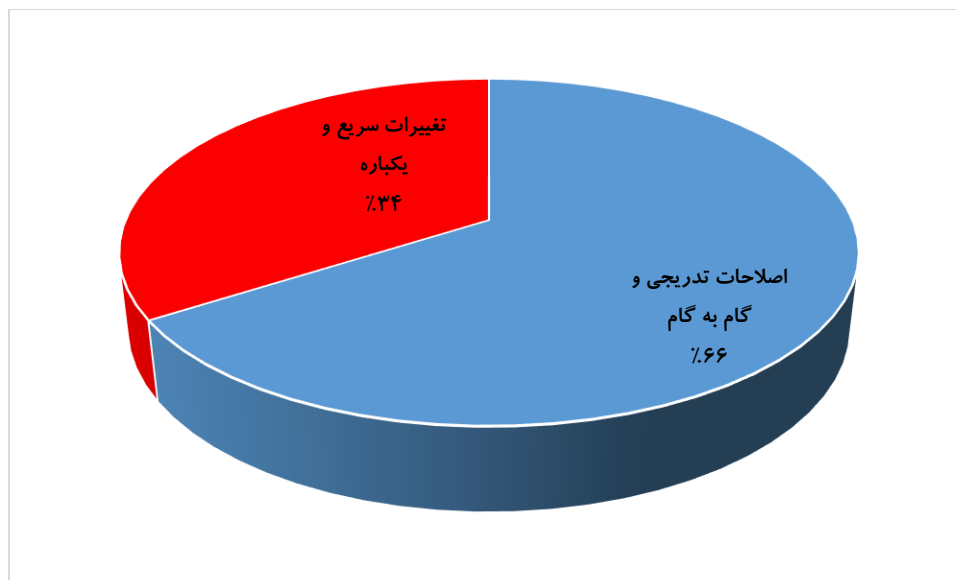
مناسب‌ترین گزینه برای ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰

حدود یک چهارم از پاسخگویان، آقای رئیسی را مناسب‌ترین گزینه برای ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ اعلام کرده‌اند. لازم به توضیح است که سوال به‌صورت باز و تک‌پاسخی پرسیده شده است.

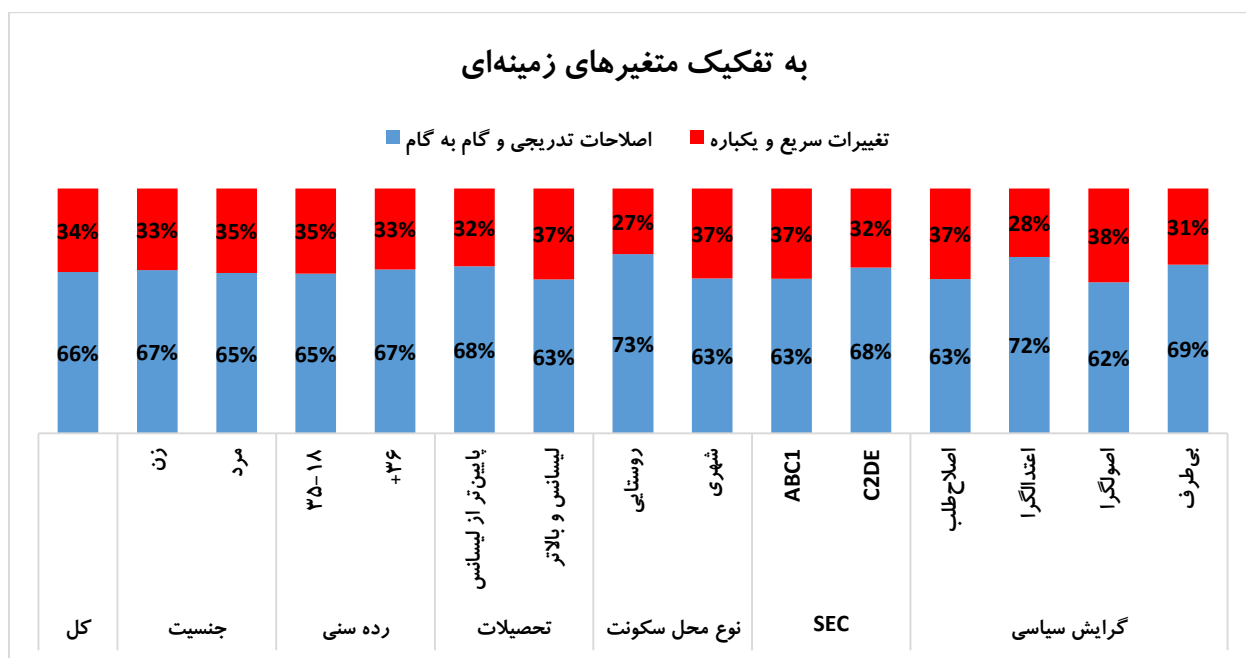

روش ترجیحی برای بهبود اوضاع کشور

۶۶ درصد از پاسخگویان اصلاحات تدریجی و گام به گام را به تغییرات سریع و یکباره ترجیح می‌دهند.

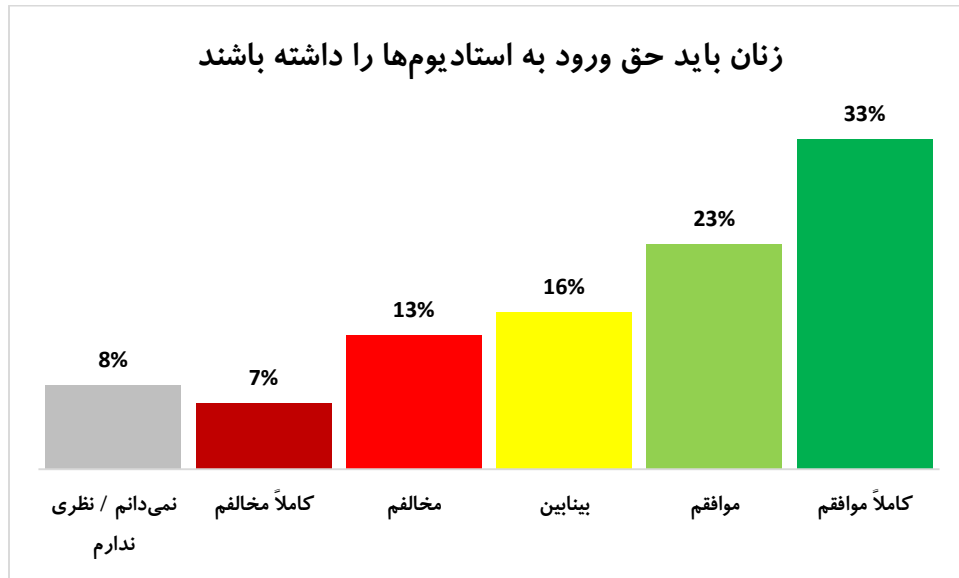

برخلاف تصور رایج، به نظر می‌رسد که روستایی‌ها تمایل بیشتری به اصلاحات تدریجی دارند.

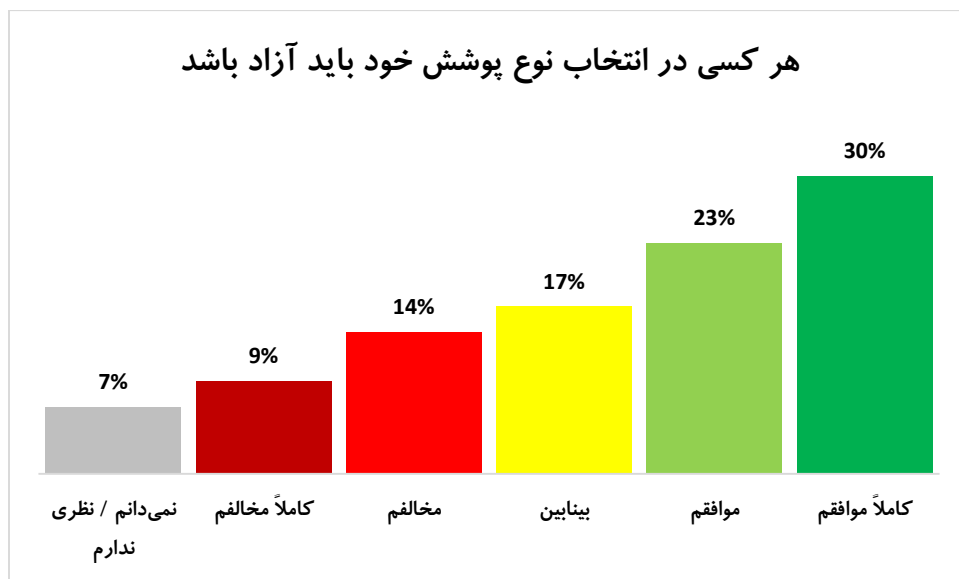

نگرش پاسخگویان در خصوص پرسش‌های سیاسی و اجتماعی مناقشه‌برانگیز

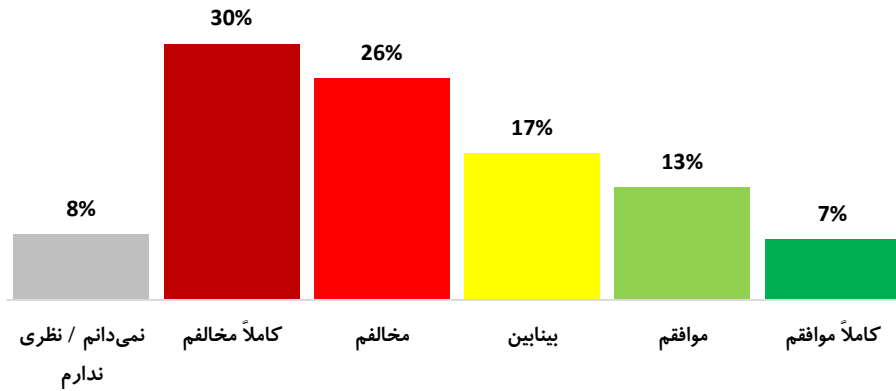
تنها یک پنجم از پاسخگویان معتقدند زنان نباید حق ورود به استادیوم‌ها را داشته باشند.

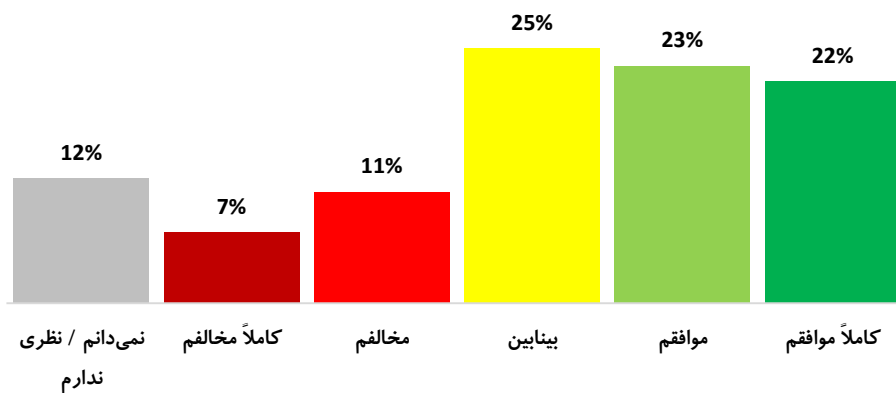
کمتر از یک چهارم از پاسخگویان حق انتخاب آزادانه پوشش را قبول ندارند.

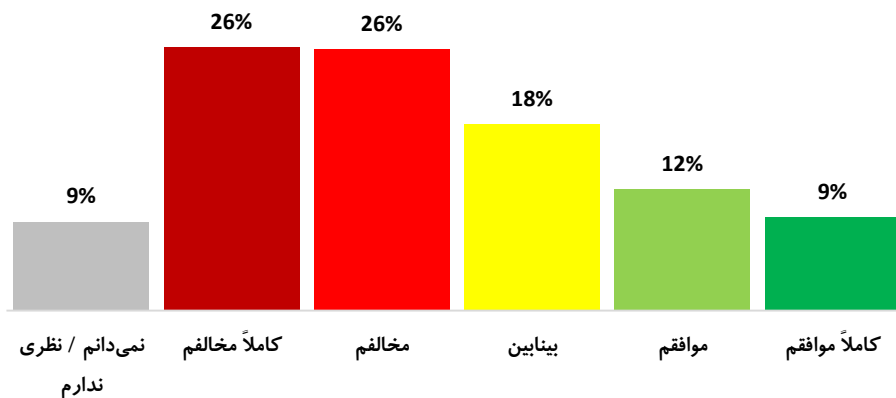
دولت باید در مواقع لزوم، اینترنت را فیلتر کند

برجام دستاورد مهمی است و دولت باید برای حفظش تلاش کند

دولت برای بهبود وضعیت اقتصادی نیازی به بهبود ارتباط با غرب ندارد

.: از توجه شما بسیار سپاسگزاریم .: